

Здоров М.М., студент; науковий керівник Бугас В.В., д.е.н., проф.

Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. При формуванні механізму якісного та ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства необхідно дотримуватися принципів системності та комплексності, що стає особливо актуальним у зв'язку із економічною та політичною нестабільністю у світі, глобалізацією бізнесу, збільшенням підприємницьких ризиків та жорсткістю конкуренції. Рівень фінансового потенціалу та умови фінансових ринків розширюють або обмежують можливості формування підприємствами достатнього обсягу фінансових ресурсів. Все це зумовлює необхідність розробки ефективної політики управління фінансовими ресурсами як одного з найважливіших елементів в загальній стратегії діяльності та розвитку підприємств.

Ключові слова: управління фінансами; управління ресурсами; фінансові ресурси; суб'єкт господарювання; фінансове забезпечення.

Здоров Н.М., студент; научный руководитель Бугас В.В., д.э.н., проф.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВЫМИ РЕСУРСАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация. При формировании механизма качественного и эффективного управления финансовыми ресурсами предприятия необходимо придерживаться принципов системности и комплексности. Это становится особенно актуальным в связи с экономической и политической нестабильностью в мире, глобализацией бизнеса, увеличением предпринимательских рисков и ужесточением конкуренции. Уровень финансового потенциала и условия финансовых рынков расширяют или ограничивают возможности формирования предприятиями достаточного объема финансовых ресурсов. Все это вызывает необходимость разработки эффективной политики управления финансовыми ресурсами как одного из важнейших элементов в общей стратегии деятельности и развития предприятий.

Ключевые слова: управление финансами; управление ресурсами; финансовые ресурсы; предприятие; финансовое обеспечение.

Zdorov M.; scientific supervisor Bugas V.

Kyiv National University of Technologies and Design

MANAGEMENT OF FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISE

Abstract. The formation of the mechanism of qualitative and effective management of financial resources of the enterprise, it is necessary to adhere to the principles of systematicity and complexity, which becomes especially relevant in view of economic and political instability in the world, globalization of business, increase of entrepreneurial risks and fierce competition. The level of financial capacity and conditions of financial markets expand or limit the ability of enterprises to generate sufficient financial resources. All this necessitates the development of an effective financial management policy as one of the most important elements in the overall strategy of activity and development of enterprises.

Keywords: financial management; resource management; financial resources; entity; financial security.

Вступ. В умовах посилення впливу фінансової та політичної кризи національної економіки найважливішими чинниками успішного розвитку вітчизняних підприємств у довгостроковій перспективі є наявність фундаментальної мети розвитку і побудова ефективної системи управління їх фінансами. Досвід розвинених країн, розвиток управлінських технологій, впровадження вартісного підходу до управління бізнесом на українських підприємствах переконливо довели, що пріоритетною метою розвитку підприємства є максимізація його вартості. Управління фінансовими ресурсами в ринкових

умовах спрямоване на підвищення ринкової вартості й інвестиційної привабливості підприємства. Ефективне фінансове управління вимагає безперервності, послідовності і комплексності використання методів і важелів, завдяки яким фінансовий механізм підприємства найкраще пристосовується до змін в умовах утвердження ринкової економіки.

Для формування механізму якісного та ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства, необхідно дотримуватися принципів системності та комплексності, що стає особливо актуальним є у зв'язку із економічною та політичною нестабільністю у світі, глобалізацією бізнесу, збільшенням підприємницьких ризиків та жорсткістю конкуренції. Рівень фінансового потенціалу й умови фінансових ринків розширюють або обмежують можливості формування підприємствами достатнього обсягу фінансових ресурсів. Все це зумовлює необхідність розробки ефективної політики управління фінансовими ресурсами як одного з найважливіших елементів в загальній стратегії діяльності та розвитку підприємств.

Значний внесок у розвиток теорії управління фінансовими ресурсами підприємств зробили як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, а саме: І.Ю. Бланк, Ю.Ф. Бернхем, Д.К. Ван Хорн, І.С. Гуцал, О.Д. Василик, О.Д. Заруба, О.Р. Квасовський, О.В. Кнейслер та ін.

Проте, і на сьогодні залишаються актуальними питання, пов'язані з розробкою та реалізацією ефективної стратегії і тактики управління фінансовими ресурсами підприємств, як цілісної системи, підпорядкованої єдиній фінансовій і генеральній стратегії функціонування та розвитку підприємства в сучасних умовах невизначеності та ризиків.

Постановка завдання. Метою статті є визначення сутності управління фінансами ресурсами підприємства.

Результати. У сучасних умовах становлення економіки України розвиток вітчизняного бізнесу набуває особливої динамічності. Це пояснюється наявністю досить жорсткої конкуренції як з боку українських, так і зарубіжних підприємств, підвищенням вимог споживачів до товарів та послуг, що пропонуються на ринку. З іншого боку, підприємства є також споживачами різних видів ресурсів. У процесі своєї господарської діяльності вони вступають у взаємодію з багатьма контрагентами. Тому, щоб посісти своє місце на ринку й успішно працювати, кожне підприємство має враховувати багато чинників, що впливають на його діяльність, планувати й прогнозувати власні кроки.

Звичайно, досить важливе значення має професійна робота маркетингової та інших служб підприємства. Однак, як слушно зазначає В.В. Костецький, на сучасному етапі розвитку дедалі вагомішого значення набуває саме управління фінансами підприємства з метою фінансового забезпечення його діяльності, оскільки фінансові ресурси є базисним ресурсом, без якого неможливе функціонування й розвиток підприємства [4, с. 135].

В науковій літературі відсутня єдина думка щодо трактування поняття «фінансові ресурси», але обґрунтовані наукові підходи до різних точок зору дозволили зробити наступні узагальнення: під фінансовими ресурсами підприємств слід розуміти кошти, які належать підприємству або перебувають у його розпорядженні з метою забезпечення процесу простого чи розширеного відтворення або для задоволення соціальних потреб колективу.

Фінансові ресурси трансформуються у діловий оборот через відповідні джерела. Вони можуть бути розглянуті з двох точок зору: як сукупність інструментів, що використовуються для залучення фінансових ресурсів, необхідних для обслуговування виробничих та інших витрат організації; і як сукупність способів фінансового забезпечення діяльності організації, потенційно доступних і фактично використаних в процесі створення, становлення і розвитку організації, що забезпечують певну величину фінансових ресурсів [1, с. 134].

Загальному баченні терміну «ресурс» розуміють засоби, які, після певних перетворень і застосування, дозволяють отримати бажаний результат. А саме, фінансові ресурси – це кошти, які можуть бути спрямовані на виконання визначених завдань відповідно до певного плану, і дозволяють отримати бажаний економічний результат.

У науковців часто зустрічається визначення, фінансові ресурси підприємств – це частина грошових коштів підприємства, що формуються в процесі розподілу і перерозподілу національного багатства, внутрішнього валового продукту і національного доходу, які акумулюються за рахунок власних, позичених та залучених коштів та перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання і необхідні для виконання ним фінансових зобов'язань, здійснення витрат з метою забезпечення процесу розширеного відтворення, а також з метою одержання прибутку від здійснення виробничо-господарської діяльності.

Фінансові ресурси підприємства мають виконувати наступні функції:

- забезпечення процесу виникнення підприємства;
- формування його стартового капіталу;
- формування ресурсного потенціалу;
- забезпечення безперервності і відтворення торговельного процесу;
- виконання фінансових зобов'язань;
- забезпечення його фінансової стійкості, платоспроможності, конкурентоспроможності і ефективності господарської діяльності.

Специфіка фінансово-економічного механізму управління підприємством визначається:

- формуванням статутного капіталу, поділеного на певну кількість акцій рівної номінальної вартості і індивідуалізації корпоративної власності за допомогою акцій;
- емісією акцій як найважливішого джерела поповнення капіталу;
- дивідендною політикою підприємства;
- формуванням ринкової ціни акцій;
- диференціацією механізму використання акцій у відкритих і закритих акціонерних товариствах [3, с. 97].

В аналізі будь якого поняття виникає питання його класифікації, тобто розподілу поняття на групи за наявністю або відсутністю певної визначеної характеристики. При цьому більшість вчених-економістів зосереджують свою увагу на якійсь одній ознаці поділу, наприклад за джерелами формування, або кількох основних – за правом власності, за кругообігом та джерелами формування.

Авторський колектив підручника «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» поділяє фінансові ресурси на: власні – фінансові ресурси окремого суб'єкта господарювання, які належать йому на правах власності та використовуються для формування певної частини його активів (чистих активів підприємства); залучені – кошти, залучені підприємством зі сторони; позичкові – грошовий капітал чи майно, що надається в позику на умовах строковості, повернення і плати у формі процента [5, с. 349].

Співвідношення власних і позикових коштів у загальному обсязі фінансових ресурсів підприємства формують показник структури капіталу підприємства, який є одним із найголовніших критеріїв оцінки фінансового стану підприємства.

Склад та структура фінансових ресурсів, їхні обсяги залежать від виду та розміру підприємства, роду його діяльності, обсягів виробництва. При цьому обсяг фінансових ресурсів тісно пов'язаний з обсягом виробництва, ефективною роботою підприємства. Чим більший обсяг виробництва і вища ефективність роботи підприємства, тим більше обсяг власних фінансових ресурсів, і навпаки. Наявність у достатньому обсязі фінансових ресурсів, їхнє ефективне використання визначають добрий фінансовий стан підприємства: платоспроможність, фінансову стійкість, ліквідність. У цьому зв'язку найважливішим завданням підприємств є пошук резервів збільшення власних фінансових ресурсів і найефективніше їх використання з метою підвищення ефективності роботи підприємства загалом.

Висновки. Фінансові ресурси є базою для функціонування фінансів, їх матеріальним втіленням, набирають грошової форми, що дає змогу виділити їх з великої кількості інших

економічних категорій. Фінансова система України поєднує в собі фінансові ресурси держави та фінансові ресурси підприємств. Фінансові ресурси підприємства забезпечують функціонування економіки на мікрорівні, ефективну діяльність підприємства, його належний розвиток та задоволення потреби працюючих.

В науковій літературі дотепер відсутній єдиний підхід до визначення поняття фінансових ресурсів та їх класифікації, що суттєво впливає на встановлення їх ролі та призначення, складу, методів впливу на ефективність господарювання. Синтезувавши всі наведені вище визначення, можна представити загальне бачення цього поняття. Фінансові ресурси підприємств – це частина грошових коштів підприємства, що формуються в процесі розподілу і перерозподілу національного багатства, внутрішнього валового продукту і національного доходу, які акумулюються за рахунок власних, позичених та залучених коштів та перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання і необхідні для виконання ним фінансових зобов'язань.

Список використаної літератури

1. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства / М. М. Бердар // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 5. – С. 133–138.
2. Бугас В. В. Финансово-экономические механизмы государственно-частного партнерства в сфере туризма и курортов / В. В. Бугас, В. Нигматулин // Modern Science-Moderni veda (Praga, Czech Republic). – 2018. – № 7. – Р. 110–115.
3. Волинчук Ю. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємств. / Ю. Волинчук // Економічний аналіз. – 2013. – Вип. 11, Ч. 2. – С. 96–101.
4. Костецький В. В. Сутнісно-теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення діяльності підприємства / В. В. Костецький // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 4 (29). – С. 135–145.
5. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О. В. Кнейслер, І. С. Гуцал, О. Р. Квасовський, Н. Я. Спасів. – Тернопіль: Вектор, 2016. – 388 с.